

Газет 2001-йисан
ноябрдйлай акъатъава

Эренлардин Сес

РД-дин Докъузпара райондин общественно-политический газет
Общественно-политическая газета Докузпаринского района РД

№5 (779) 1-Февраль, арбе, 2017-йис. Почтамтгдай зур йисан къыммет - 226 манат

Сессия къиле фена

27-январдин Докъузпара райондин администрациядин заседанийрин залда «Докъузпара район» муниципальный тешкилатдин Собранидин депутатрин 6-эвер гунин 11-сессия къиле фена.

Райондин къил Керимхан Абасован, райондин Собранидин депутатрин председатель Агъмед Агъмедован, райондин прокурор Мисбах Назирован, «Ахтынский» МВД-дин отделдин начальникдин везифаяр тамамарзавайди тир Малик Агъмедован, райондин депутатрин, жавабдар къуллугъчийрин, хуьрерин администрациярин къилерин иштираквал авай нубатдин сессиядал ихътин месъалайриз

кшигъна:

1. «Ахтынский» Россиядин МВД-дин МО-дин начальникдин везифаяр тамамарзавайди тир М.Н.Агъмедован «Районрин арада авай Россиядин МВД-дин «Ахтынский» отделдин 2016-йисан къвалахдин нетижаяр» къвалахдин

къакъиндай гъахъ-гъисаб;

2. ЦРБ-дин къилдин духтур Ш.Б.Бухсаеван «ЦРБ-дин 2016-йисан къвалахдин гъакъиндай» гъахъ-гъисаб;

3. Жуьреба-жуьре месъалаяр.

Ч.Мухьбир

27-январь – Холокостдин мусибатар рикел хкидай Югъ

Миллетбазвилин аксина

Гъар йисуз, 27- январь Виридуьньядин Холокостдин, яни терг авунин нетижаяр рикел хкидай Югъ аз къейдъава. Идан гъакъиндай къарар Сад хъанвай миллетрин тешкилатди (ООН-ди) 2005- йисан 1-

ноябрдин къабулна. И документ къабулунин тешкилатчмяр аз Израиль, Канада, Австралия, Россия, Украина, США ва мадни 90 гъукумат экечина.

Холокостдин бинеяр арадал

гъайиди фашистрин Германиядин сиясат ва адан союзникрин, тумухъарин нубатсуз геле гъатун

Абуру 1933-1945-йисара рутуд миллион чувудар тергна. 27-январь - дуьшубушдин югъ аз хъанавач. 1945-йисан и юкьуз советрин армияди Ажалдин лагерь - Освенцим - Биркенау (Польша) азад хъууна. Ана 4 миллиондив агакъна инсанар тергнавай. Освенцимдин газдин пичера кайибурун къадар малум гуш. Нюрнбергдин трибуналдин документи шагъидвалзавайвал, ана терг авур 2,8 миллион инсандикай 90 процент чувудар тир. 1942-йисан 20-январдис Ванзей вирин къавал гвай гъвечли шегъерда немсерин миллетбазари (нацистри) чувудар сад амай къван терг авунир ва геле къекъуьнин къвалахдиз талукъ совещание тухвана. Адан максат чилин винелай миллет ва сакъ халкъ терг авуниз талукъди тир. ООН-дин Генеральный

Ассамблеядин архивда хуьзвай резолюцияда «Холокостдикай» икъл тутъузва: «Миллетбазари (нацизм) инсаният дакъан хъуниз, къийдин миллет хкъгъуниз, адан ерир вине хъуниз эвер гузва. Им виридалайни каталу рехъ я...» Фашистрин алчахвал себеб яз, терг хъайи рутуд миллион чувудрин къамат мемориалра, музейра халкъдин зигъида хуьзва. Икъл, Жиросимада са миллионни зур чувудрин аялар икълел хуьдай Музей, Москвада Холокостдин ва чувудрин ирсинин Музей кардик ква. 2015-йисан 27-январдис Прага ва Терезин шегъерра (Чехия) фашистрин ажалдин лагерар азад хъувурдалай инисъ 70 йис тамам хъуникъ гапаз апакъалу яз, Виридуьньядин «Зи халкъдиз - уььуьр!» лигъандик квай Виридуьньядин форум кыле фена.

Ана 900 теклифнавай касди, 30 делегациядин членри, парламентрин векилри, Европадай гъкуматрин кыилери, дуьньядин машгъур ксари, алимри, экспертри иштиракна. Абуру антисемитизмдин, расизмдин аксина жегъ гегъеншарунин ва гележегдин несилар ажугалу туширбур яз тербилламишунин рекъай туьтлуьрнавай документрал къулар члугуна. Россиядин делегациядик Федерациядин Советдин председателдин заместитель Ильяс Умаханов ва «Цивилизацияйрин диалог» форумдин президент Владимир Якунин квай.

Шагъбала ШАГЪБАЛАЕВ

2-февраль (1943-йис) Сталинграддин женгера Советрин къушунри немсерин фашистрин жаллатлар кукъварай Югъ я

Гъалибвили бине эцигна

Сталинград, вун паталди кыле фейи женгериз вири дуьнья килигиз хъана. Вуна Ватандин Чехи дйебед гъалибвал къазанмишунин бине эцигна, чи баркалпу Армиядин ва илит халкъдин тивар гъуьндурь дерекадиз акъудна. Ви тивар, Сталинград, къизилдин гъарфаради дуьньядин тарихда гъатнава. 1942-йисан июлдиз немсерин къушунар Дон вацалай алячйна Сталинграддиз мукъва хъана. Душмандикъ зурба къуватар авай: 2 миллионни 270 агъзур аскерарни офицерар, яни 14

дивизия, 3 агъзур туп, 5000 танк, 1200 самолет ва дйебдин масса техника. Верховный Главнокомандованиедин Ставкади Сталинграддин фронт тешкилна, атак 62,63,64- армияр ва 8 - Армиядин гъвадин къушунар акатна. Чи аскерин вилик эцигнавай месъла фашистар акъвазуникой, абур Волга вацухъ ахъай тавуникай ибарат тир. Сталинграддин фронтдиз атай В е р х о в н ы й Главнокомандованиедин векил, Генштабдин начальник

Василевскийди къабулай серенжерин негижада немсер акъвазарна, Сталинград 25-июлдади къачунин абурун планар члурна. Бязи участкар немсерин къушунрин къадар чибурулай 4-5 сеферда, тупаринни минометрин къадар -9-10 сеферда артух тир. Танкар ва самолетарни абуруз чалай са шугуд сеферда артух авай. 1942-йисан 27-июлдиз Сталина акъудай 227-нумрадин

приказда немсерин чапхунчир акъвазарунин, "гымч са камни кьулухъ къачув тавунин" буйругъ гана. И приказ таммарунин нетикада чи 64-армияди немсер акъвазарна, абурун пия къушунрин 3 полк кукIварна, вишералди танкар ва жегинин маса техника тергна. ЯтIани алава къушунар желбай душмандилай июлдин - августдин варцара 60-80 километр виликди къвез алакьна. Амага абурун ериш къвердавай зайиф жазвай, чи аскерри лагъайтIа, хайи чилин гъар са чиIб патал итIивителди жентI чIугъазвай. Октябрьдин вацран сифте кьилера Сталинградда иллаки кьизгъин жентер кьиле фена. Гитлера Сталинград къачуунин вахт 14-октябрь эцигна ва чи къушунрал гъужум башламишай душмандин къаст кьилез акъатIач. Ноябрьдин юкьвара Кьиблединни рагъакъчIдай патан ва Донский фронтрин къушунар виликди фена, немсериз еке ягъунар къуна.

1943- йисан январдиз жентерин итижаар икьтинбурутIр: душмандикай 1589 хуър азаднавай, немсеривай 542 самолет, 2064 танк, 182 туп ва иномет, маса техника къакъуднай, 137650 аскер ва офицер есирда къунай. Чапхунчийрикай 175 ягъуур кас къена. И вахтунда США-дин радиоди хабар гана: «Илийн ийсI алукъдалди чаз хъайи хабаррикай вридалайни метлеблуди Советрин Армияди ругуд гъафтада тухвай гъужуерин нетика я». 4-январдиз Верховный Главнокомандованиеди Сталинграддин патав немсерин фашистрин еке десте элкъуърна къун патал «Гьалкъа» операция тешикина. 10-январдиз Донской фронтди элкъуърна къунавай немсерин къушунар терг авунин ягъун башламишна. Чи къушунри сад-садан гуьгъуьналлаз гъалибвилер къазанмишзавай. «Питомни» районда немсеривай аэродромни вахчуна. И аэродромдал фашистрин къушунриз дяведин суьрсет я агакъарзавайди тир. Немсерин 6-армиядин командующий Паулюса Вермахтдин кьилез хабар гана: «Гележегда оборона къуни итIижж авач, чун Iкани акатна, Чан алайбуру хуьн патал чаз рей

гудай иктер це». Ахьтин иктир немсериз ганачир. Куьмекдиз кьиле Манштейн аваз къушунрин махсус группа ракъурна. Гуьгъуьнлай Манштейна кхьенай: «6-армиядиз чазай бегъем куьмек гуз хъанач, чи гуж акакъначир». Советрин командованиеди «Гьалкъада» авай немсерин къушунрин вилик эхириски шартI-истемишун эцигна. Маса чара амукъ тавурла, 1942- йисан 31-январдиз Паулюс, вич кьиле аваз, фашистри рей гана.

1943- йисан 1- февралдиз Черчилла Сталиназ кхьенай: «Паулюс кьиле авай немсерин 6-армия кукIварна за Квез мубаракзава, им гъакьикъи такуб жедай агалкъун я». Вичин кьизгъинвилез, ишлемишнавай инсанрин ва техникадин такъатриз кIотIайтIа, Сталинграддин жегинив гекъигиз жедай мад са жегини тарихда хъайиди туш. И жегини иштиракай немсерин антифашист, писатель Бехер Иоганнес Роберта кхьенай: «Цавалай хар хъиз бомбар, гупарин гуьллеяр къавзава, марф хъиз гуьллейяр къавзава, вичи Сталинград кузва, цIун ялавади, гумадин ниди инсанар гъелекзава. Икьтин гьалда Сталинградда авай армияди ва халкъди гьикI экна, абуру дели тахъана гьикI амукьна?» Баркаллу Советрин Армияди, регъметчи халкъди экни авуна, абуру делени хъанач. Сталинград азад авун патал чанарни гъайиф атанач, ам хвена, душман анай чукурна. Сталинграддин жентера душмандикай 1,5 миллион кас къейибур, хер хъайибур, есирда

гъатайбуру ва къахъайбуру хъана. Им чакъ газав тухвай дяведа иштиракай Германиядин къушунрин къудай са пай я. Чехи полководец Г.К. Жужова гъахълудаказ къейднай: «Сталинграддин патав чи армияди къазанмишай гъалибвиле фронтда авай гъалар дибдай дегъишарна. Немсер чи чилелай чукурдай мумкинвал гана». Тарихдин чехи метлеб авай Сталинграддин жентерра чи районгъалияр тир Алиев Мисенифа, Велибегов Мусад, Абдуллаев Закира, Багъиров Агъабеге, Мамедов Каспугата, Фаталиев Идриса, Хидиров Магъмуда ва масабуру чилин чанар къурбандна. Гъалибвиле бине эцигай ягъуура Ханбике Наврузовна Эмирсултановадини иштиракна. Хъайи хер сагъар хуьурудалай гуьгъуьниз, эхирискида оптикрин-ремонткрин чирвилер хкаждай куьруь курсар акъалтарна. Адаз технический къуллугъдин сержантвиле чин гана. Гъа чIавалай атай дяве куьтагъ желалди ада зенитчица яз, сифтедай Волховский, гуьгъуьнлайни Ленинградский фронтра чи цав душмандин самолетрикай хуьз хъана. Ватандин вилик вичин буржи эхирдал къван кьилез акъудай кагъриман дигегълидиз «Ватандин Чехи дяведин 1-дережадин» орден гана... Чи уьлкведин азадвал ва аслу туширвал хвейи вичи кагъриманриз Баркалла!

Шагъбала ШАГЪБАЛАЕВ

Халкьдин ирс къадирлувилелди хвена кIанда

Куьруь къейд. Таибов Рафик Шевкетович 1959-йисуз Баку шегьерда дидедиз хьана. Школа акьалтIарадалай гуьгьуьниз, Советрин армиядин жергейра къууллугьана. 1980 лагьай йисуз армиядай хтана, Махачкъала шегьерда ДГУ –дин тарихдин факультетдиз гьахьна. 1985 лагьай йисуз ДГУ акьалтIарна. Гуьгьуьнтай эвлелдиш хьана, хайи ватан, Докузпарадиз хизанарни галаз хтана.

-Россиядин халкьарин милли адетрин кIвал чIи районда гьн йисуз кардик акатна? Ам арадал гьунин асас макьсад вуч?

- Малум тирвал, Россиядин халкьарин милли адетрин кIвалер 2010-йисалай эгечина чIи

Республикадин 52 районда кардик кутунва. Чи ишара 2013 лагьай йисуз кардик акатна. Кьилди къачуртIа амай идарайрихь галаз санал чIи

кIвалин макьсад, чаз ата бубайрилай амай адетар куьн, абурун эменнидин къадир къаввай несилдиз мир авун я. Лезги халкьдин са мисалда икI дугьузва: «Бине авачир халкьдинх гележер жедеч». Гьар са заманадин къадим шартIарихь галаз таниш хьун паталди а девирдин шартIариз хас хьайи алатар вилик гьун - им чан алай шагьидри чпин чин къалурзавай хьиз я. И рекьий чини кIвалах тешиклзава.

- Гьн хьтин экспонатар кIвалгиз хьана? Ва абур кIвалунин карда ни куьмек гузва?

- Куьмек лагьайла, чIи райондин жематди чпиз авай шейэр кьиметлу бурятIа, дулунихь, амай бур гьавая чаз вахузва ва абурун тIварар тарихда амукьун патал, чна чIи ктабда кхьизва.

- Къадим девиррин майишатдин вачаса хилерин алатар вахкунин кIвалах гьн кьиле физва?

- Гьайи ахьтин затIар авач. Амма чна, чидай ксариз суракьна, авай шейэр хкиз тазва.

КIвалера абур ишленешзавай касни алай вахтунда авайди туш. КIвалер туникайни са хийирни авач. Гьанк хьайила, чна чIи кIвализ хкваш

дугьузва.

- Куьне къуьши районрихь галаз алакьа хуьзвани?

- Эхь, гьелбетда, Ахцегь райондиз физ-хкьезва. Абрус са шейиникай къвед аваз, чаз авачиз хьайитIа, чна ам къачузва, ва я чаз аваз, гьабуруз авачиз хьайитIа, чна гузва...

- Милли адетрин кIвал кардик акатай вахтуниз килигайла, исатда шейэр гзаф хьанвани?

- А вахтунда за ина кIвалахзавай тушир. Зун хтайла, са тIимит шейэр авай. Ахла за жуван кIвалай иниз хьана ва авай ксаривайни тIалабна кье ихьтин кьиметлу шейэр авай адетрин кIвал арадал атанва.

Зарина МЕДЖИДОВА

«Халкьдин духтур» ктабдикай

2016-йисан эхирда Махачкъалада кардик квай «Мавел» чапханада кьегIен бажарагь авай шайр ва публицист Мердали Жалилован къелемдикай хкатнавай «Халкьдин духтур» тIвар алай ктаб чапдай акьатна. РФ-дин писателрин

ва журналистрин союзрин член, РД-дин медениятдин лайихлу къууллугьчи, Гьажибег Гьажибегован, Мегьмед Гьажиеван тIварарихь галай ва «Дагьустандин къизидин къелем», «Къизидин лекь» премийрин лауреат тир

М.Жалилован къелемдин бегьерлувални хиввал, кьегIенвални итижлувал икьван чIавалди чапдай акьатнавай жуьреба-жуьре ктабри

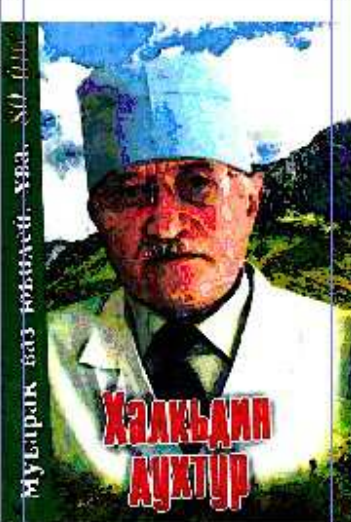

услатзава. Инал авай келчириз фадлай таниш тир «Гафунин майданар», «Къацу къашар», «Билбил базардал», «Ирид лагъай мертебадай», «Сергъятдал», «Къепирви Жавид», «Къенни юг» ва хейтин маса ктабрин тивар къаз жада.

Дагъустандин халкъдин духтур Азедин Мурадович Эсетован 80 йисан юбилейдихъ галаз алакълу яз акъуднавай и ктаб адетдинди туширди хъанва. Къейд ийин, А.Эсетов «Лазги газет» келзавайбуруз фадлай чизвай итиклу писатель я. Адагъ гъвечли къисайрай, юмордин маса эсеррай акъаввайвал, къеламчиди гъар са гафуникай, мягъкем ибарадикай чка чиз менфат къачузва, адалай хайи члалан девлетлувални кесерлувал гъа гъвечли эсеррай къалуриз алакълзава.

Ктабда М.Жалилова духтурдикай жуьреба-жуьре йисара къхънвай макъалайрикай, очеркирай ва адаз бахшнавай шииррилай гъейри, духтурди вичи къхънвай гъикаялр, адаз маса ксари къхънвай бахшбандер ва тебрикдин чарарни гъатнава.

Къилди къачуртла, ктабдин «Бахтарин рекъе» тивар ганвай пай авторди тивар-ван авай духтурдикай къхънвай очеркирай, «Хизандин

Мусурман газ къахъей-ма...

къулаз» тивар ганвай пай Азедин Эсетован хизандикай къхънвай макъалайрикай, «Духтурдин дафтаррай» тивар ганвай пай духтурди устадивелди теснифнавай насигъатлу ва келдайбуруз хъвер багъишдай гъвечли къисайрикай, «Дустаринни багъарийри» тивар ганвай пай Азедин Эсетоваз бахшна мукъва-къилийри, таниши, дустари къхънвай шииррикай, бахшбандерикай, тебрикдин чарарикай, «Вун – зи жем, вун – зи алам...» тивар ганвай пайни Мердали

Жалилова халкъдин духтур Азедин Эсетоваз бахшнавай шииррини клукчуникай ибарат я.

Авторди ктабдин къурулушдикай сифте гафунини куьрув къейдина маналудаказ къхизва: «И ктаб вичи Аллагъдин патай гъам духтурвиллин, гъам члехи инсанпересвиллин жигъетрихъ галаз санал хайи члалан хазинадал ашукъветлин бажарагъни алаз хъиз ганвай каст тир Азедин Мурадович Эсетован 80 йисан юбилейдихъ галаз алакълу яз, идалай виликни адакай къхънвай затлар санал къагъина, чалзава. Метлеб сад я: халкъдихъ икътин рухъвар тек-туьк жада. Амма гъа къитдиз гъалтзавай ксари миллетдин руьгъдин асул къамат, къисмет, тележегдин рекъни арадал гъизвайди я»...

Ктабдин абурлувал Азедин Эсетован хизандин, багъарийрини умьурдай къачунавай шикитрини артухарзава.

Виче гъатнавай эсеррини метлебувални итижлувал фикирда къуна, лугъуз жада хъи, ктаб хайи члалани шебиятдал къару ксар патал надир савкъат я.

Куругъли ФЕРАЗЛИЕВ

Эвел 1-3-нумрайра

Мусурманрин ислягъвиллихъ ва дяведихъ галаз авай алакълва

Гъуьрметлу газет келзавайбуру! Дагъустан республикадин антитеррордин комиссияди экстремизмдин акси тематикадиз галукъарнавай 8 брошюра чалзава. Абуь РД-дин печатдин ва информациядин Министерстводи къалтурай меслятдалди лезгидал таржумаавуна чна газетдин гъар са нумрадин чина чалзава.

Ислам ва ислягъвал

Инсанриз Къуруан атайдалай къулухъ, ада вич патал ислягъвал важиблу хазина тирди къейдзава. «Ислам» ва «ислягъвал» (араб члалат силм ва салам) гафариз са дувул ава: «с-л-м». Адалай гъейри, Аллагъди «салам» лугъудай гаф мусурманрин тебрик хъиз къагънава. Мусурманрин тарихдин

сифте вахтарилай башлагишна, ислягъвал мусурманрин лап сифте къиле къунвай рекъ тирди къейдиз жада, амма дяве зулумкарвал арадай акъудунин жазадин серенкем хъиз, я туштла агрессиядиз акси жува-жува куьдай серенкем хъиз тир.

Мугъазмиз Пайгъамбар (салам ва салават хъуй адал) сифте

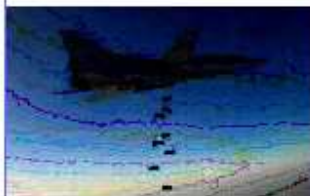
вахтарилай дуствилелди ва жеблудаказ Ислам къабулун патал теклифиз гъазур тир (мана): «Аллагъдин рекъел члехи акъудалди ва хъсан несигъатрал эвер не ва абурухъ галаз нердаказ

<p>гъуьжегар ая! Гъакъкъатда, ви Агъадиз – Вичин рекъелай вуж алатнаватла, ва вуж дуьз рекъел алатла лав хъсан чизва!» («Ан-Нагъль» сура, 126-аят).</p>	<p>магум хъайивал, а инсанар зарарсуз авун патал тек са рекъ, абурун агрессия алагъун тир.</p>	<p>(«Ан-Ниса» сура, 75-аят).</p>
<p>Къурайшитри гужунин амалар ийизвайтани, Пайгъамбарди (салам ва салават хъуй адал) Исламдин рекъел инсанар, ислягъвилин къайдаиралди эверун давамарзавай, ама мусурманри гужуниз жаваб хгана кланзавачир. Меккадин вахтунда мусурманриз ислягъвал клан хъун, арабрин уьмуьрда дегишвилериз рекъ ачухдай ва мусурманар гзаф къадарда терг авункай хъудай чара тирди, агъадикъ магум жада.</p>	<p>Мединада авай чувудрин жемиятидикъ галаз, гъа сифте вахтарилай мусурманриз авай фикирдин бинеда, ислягдаказ саналди яшамни хъун тир. Мединадиз куч хъайи са къадар варцарилай Пайгъамбарди (салам ва салават хъуй адал), са патахъай мугъажиррин ва ансаррин арада дуствал ва союз кулунна, муькуь патахъай - чувудридикъ галаз. Икьердин чувудар патал неники дидал азадвал ва хатасузвал тазъинарун къабулзавай, ва гъаки абур патал тайин тир везифайридикъ галаз алакьату, къе патани кулунзавай таман къиметлу автономия гешкилзавай.</p>	<p>Марифатдин ислягъвилин къайдаир ва эдебдин дегишвилер ишлемешункиди, дуствилин теьгерда инсанитдикъ Ислам дидал эверун патал, мусурманриз буйругъ ганва. Анжах делилсуз зулумдикай мусурманриз чеб хъудай ихтияр ава (мана): «... Эгер кьез сада къаст авуртла, куьнени гъа жуьреда адал къаст хъня. Аллагъдикъ хъай кичле хъухъ ва чир хъухъ, Аллагъ – Вичихъ хъай кичледайбурухъ галаз» («Аль-Бакъара» сура, 194-аят).</p>
<p>Мединадиз куч хъайидалай къулухъ, мусурманриз чпел гъужумайбурухъ галаз акси дже тухудай ихтияр ганвай (мана): «Чеб бейкефарнавай ва чпихъ галаз женг тухузвайбурухъ галаз акси женг тухудай ихтияр ава... Гъакъкъатда, Аллагъдиз авуруз куьмекиз жада – абур, анжах «Чи Агъа – Аллагъ я» лугъуниз килигна, ихтиярсуздаказ чпин квалерай чукурнавайбур я. Эгер Аллагъди са инсанар муькуьбурукай хვენвачиртла, Аллагъдин тивар гзаф рикел гъизвай мискиннар, клисар, синагогаар ва скитар чукурнавай...» («Аль-Гъаж» сура, 39-40-аятар).</p>	<p>Ингъе официалъндаказ тушиз вичел тивар атанвай «Мединадин конституция» шагъадатнамадай са кIус: «Чувудри мусурманрин патал жене мIуькуьвайецай, абур мусурманридикъ галаз барабар яз гъакъи гIун лавим я. Чувудриз чпик дик ава, мусурманриз – чпин. Анжах къе патайини тир адалатсуз ва таксиркарап хвачиз, къе жемиятни чпин агъагир хатасуз яз рази я. Адалатсузбуру ва таксиркари анжах чеб ва чпик кизар чIурзават.</p>	<p>Исламдин чан хъуй, Ислам къиле тухунин азадвал хъун патал ва исламдин къайдаирал амал авун, мусурманрин Уьматдин макъсад я. Жигъаддин принципди мусурманрин хиве, а макъсадрив агакъун ва тестиькарун твазва. Меккадин вахтунда мусурманри, гъатта къурайшитри абуроз азабар ганайтани, ама чпин душманридикъ галаз абур, чеб ислягъ къайдада тухвана. Гъа и жуьреда, мусурманрин макъсадрив агакъун патал, ислягъвал вирдалайини хъсан къайда яз хъана. Мусурманриз меккадин вахтунда женг тухудай ихтияр ганач лагъана, са бязибур рази тахъун муькин я. Ама и делил буши я, вучиз лагъайтла, меккадин вахтунда жува-жув хъудай принцип тахъун, анжах вахтуналди ам ишлемеш тавуна акъазарнавайди тирди, ва адакай инкар тахъанвайди чна къатлузва. Жува-жув хъунин къайда, вичин бинеда инсанитдин цивилизация арадал атанвай, жемиятдин къакъудиз тежер элемент ва мягъем принцип тирди, Къуранди са маналди къейдзават (мана): «... Эгер Аллагъди инсанар сад-садакай хვენвачиртла, чил чIур жада...» («Аль-Бакъара» сура, 251-аят).</p>
<p>Негъа яз, мусурманри къурайшитридикъ галаз, гъа жергедай яз Уьудда ва Вадрда са шумуд женг тухвана. Мединада авай Исламдин шегъер-гъукуматдикъ галаз ийизвай акси джеди, арабрин маса тайифаар къурайшитридикъ галаз жегъил мусурманрин жемият тергунин макъсададичи са къуват хъайидалай къулухъ, чIехи уьлчмеяр къуна. ХандакIдин патав мусурманридикъ галаз хъайи джеда, къурайшитрин ва абурун союзникрин къадар 10 агъурдав агакънавай. Худайбийда ислягъвилин икьерар кулункиди, мусурманри са шумуд сеферда душмандикай азад хъунин алахъунар авуна. Гъайиф хъи, цхверралди къил хуьзвай ва адалди бинеламниш хъанвай культура гешкилнавай къурайшитридикъ, ва абурун союзникридикъ тир арабри, икьерариз гъуьрметзавачир ва абурун шартлар чIурзавай. Гъавилай</p>	<p>Ингъе, джедин макъсад – им пропаганда, я туштIа Исламдин территория чIехи авун ва, анжах адалатвал тайинарун ва законарун я, гъа жергедай яз зулумкарвал акъазарун. Гъелбетда, Ислам чукурун Уьматдин буржи я. Ама и буржиар ва макъсадр ислягъвилин къайдаира аваз ва дуствилин теьгерда къилиз акъудун лавим я.</p>	<p>Мана: «... Эгер Аллагъди са инсанар муькуьбурукай хვენвачиртла, Аллагъдин тивар гзаф рикел гъизвай мискиннар, клисар, синагогаар ва скитар чукурнавай...» («Аль-Гъаж» сура, 39-40-аятар).</p>
	<p>Мусурманриз анжах инсафсуз агрессиядикъ галаз женг тухун къенва(мана): «Абурухъ галаз женг гвах, та темягъ фин алатирдалди, амма (вир) дин Аллагъдинди я. Эгер абур акъваз хъайитла, гъахъсузбурудай гъейри амайбурухъ галаз мидявал авач» («Аль-Бакъара» сура, 193-аят).</p>	<p>Мана: «Я Аллагъ! Чун и зудумкар агъалияр авай хуьрий акъд, ва Ви патай архавазжавиди це ва Ви патай куьмекчи це!» лугъзвай зайиф итмирнз, папариз ва аялриз килигна, Аллагъдин рекъел къуне вучиз женг тухузвач?»</p>
		<p>Гъазурайди: А. ЭМИРСУЛТАНОВ</p>

ДУЪНЬЯДИН ХАБАРАР

Ягъунар къуна

Россиядин территориядай къарагана, ругуд яргал бомбордировшик ТУ-22М3 самолети ИГ-дин Дайр-эз-Зор провинциядин террористрин гылле авай базадин лагерриз, яракърин складриз, бронетехникадиз ва чан алай къуватриз гуьлле гана. Къейимиз аэродромдидай къарагъай СУ-35С истребителри чи авиациядидай хуьдай «къалхан» гыькьуриз алахъна. Алакьнач. Чи самолетар дяведин тапшуругъ гашамарайдалай гуьгъуьниз, чеб алай чкайрал хтана.

Хуьрерин рекъер гыькьуриниз...

РФ-дин гыькуматди 54 региондиз хуьрерин рекъер гыькьурин патал 8,3 миллиард манат пул чара авунва. Адакай чхки къадардин такъатар Башкортостанда- 634 миллион манат, Татарстанда- 578 миллион, Удмуртида- 520 миллион, Омский областа- 464 миллион манат пулар гьалтзава. Къейдзавайвал, 2013-2020 йисара хуьруьн майишат вилик тухунин ва базарар къайдадик кутунин госпрограммадин къуларай и такъатар чара ийидай мумкинвал жезва. 19-январдиз кьиле фейи гыькуматдин заседанида премьер-министр Д.Медведева къейдна, улакьрин мягъкем ва хьсан рекъер къайта, чавай АПК ва хуьрерин чкаяр виликди тухунин программаяр саналди ашуриз жеда.

Диабетди мефт къуьзуь ийизва

Америкадин ахтармишунар кьиле тухузвай алшари сад лагъай жуьредин диабетдик начагъ инсанрин мефтI фад къуьзуь жезвайдакай деллар гьизва. Мефт сканироватдай МРТ-дин

ахтармишунар кьиле тухвана. Гьакъикъатди къалурна хьн, диабетдик начагъбурун кьилин мефтIедиз лацу гьер квай состав кватI жезва ва ада адетдин къайдадин, нлиз расувал хас мефтIедин клеткайриз ермишдай, «цIийи нефес» хгудай мумкинвал гузвач. И меслададин деринар чурунал ва ам гьалунал аймаар датлана алахъзава.

Жегьил хизанриз-куьмек яз...

Россиядин гыькуматди жегьил хизанриз кIвалер эшигун патал ва къачун патал 4,2 миллиард манатдин пулар чара авунва. 85 региондикай 75-даз яшайишдин рекъай къулайвилер арадал гьиз жедайдакай ва мумкинвилер вайдакай хабар ганва министррин кабинетдин сайтда. Пулдин такъатар 2015-2020 йисара кардик квай федерально-целевой программа "Желище"-дин резервадин фондунай къачузва. Алар авачир хизанрал 30 процентдин, аялар авай хизанрал-35 процентдин къезилвилер гьалтзава.

Субсидияр къачуз жедай шартIарикай вири регионриз хабар ганва, малуматар авазва.

Пуд йисан къене- агъзур манатдин...

РФ-да пенсийрин къадар пуд йисан къене- агъзур манатдин артух къанва. Ватандин Чехи дяведин ветеранрин пенсийрал 1500-2000 манатар алава я.Идан гьакъиндай Пенсионный фондунин управлениедин председател Антон Дроздова, вич Кефер патан

Осетиядиз фидайла, хабар гана. Мадни, ПФР-дин бюджет пуд йисан къене тайинарнава. Ана бес тежезвай къадарар (дефицит) авач...

Умуьрдин 30 йисалай алатайла...

Алимар ахьтин меслятдал атана хьн, 30 яшдидай чхки инсанри гзаф еришту (калорийный) ва нянин тIуьирал къадагъа эшигун герек жезва. Абуруу 93 процентдин инсандин генриз тештигъвал авай

макакрал ахтармишунар тухвана. Ийифен ва нянин тIуьирикай кьил хкудай инсанривай чпин къуьзуьвал шукьун авашариз ва уьсуьер яргън ийиз алакьда.

Интернетдай гьаударай
Валым АГЪАМГРАДОВ

Военный прокурор сообщает!

«Указом Президента Российской Федерации от 30 сентября 2016 г. № 510 «О Федеральной службе войск национальной гвардии Российской Федерации» утверждено положение о войсках национальной гвардии России (Росгвардия), в котором детализированы ее функции и полномочия.

Росгвардия является федеральным органом исполнительной власти, осуществляющим функции по выработке и реализации государственной политики и нормативно-правовому регулированию в сфере деятельности войск национальной гвардии, оборота оружия, частной охранной деятельности и вневедомственной охраны.

Основные задачи Росгвардии:

1. Организация участия войск нагвардии в охране общественного порядка и обеспечении общественной безопасности; обеспечении правового режима контртеррористической операции; территориальной обороне Российской Федерации;

2. Осуществление государственного надзора за оборотом оружия и боеприпасов, сохранностью и техническим состоянием оружия, находящегося во временном пользовании у граждан и организаций, частной охранной деятельностью в Российской Федерации;

3. Обеспечением безопасности объектов топливно - энергетического комплекса; деятельностью подразделений охраны юридических лиц с особыми уставными задачами и ведомственной охраны. Росгвардия для выполнения своих задач создает: структурные подразделения центрального аппарата; территориальные органы; воинские части войск нагвардии; подразделения (органы) войск нагвардии, в которых проходят службу лица, имеющие специальные звания полиции; организации войск нагвардии. «315 военная прокуратура гарнизона».

А. Лучин, военный прокурор 315 военной прокуратуры.

МАЛУМАТ!

Гъурметлу районгълияр!
«Эренлардин сес» газетдин коллективдин иштиракчывал аваз, Ватандин Чехи (1941-1945) диведия иштиракчияр хъайи докъузпаравийрикай, абурун женгерия рекъерикай ктаб акъудун фикирда ава. Дугърия, чи райондин хуьрера къялдин ксария уьмуьрдия ва диведия чъукариз талукъ документар къвалтин архивра хуьва. Чи фикир садия хкуд тавуна, ктабда гъатуня Палабава ветеранрикай авай документар «ЭС» газетдин къялтин редактор Эдуард Гъажикбекова лагакъярун. Чна вилив хуьва!

Гъурметлу газет келзавайбур!

«ЭС» газетдин редакцияди къевай тлабзава, райондин идарайриз ва тешиклариз авай суагриян патакъай редакциядиз чарар екъин. Чи редакцияди куь суагриян жавабар гуда.

«ЭС» газетдин редакциядин коллективди Шагъбалаев Шагъбала
Омаровичиз иши
А.Д.И.Л
рагъметдиз финилъ гапаз алакъалу яз, башсагълутъвап гувва.

«ГОЛОС ЭРЕНЛАРА»

2001-йылдан
нагърдилай акъатвава

Тешиклайди:
Докъузпара райондин
администрация,
Дагъустан Республика

Учреждение:
Администрация Докъузпаринского
района, Республика Дагъестан

Къялтин редактор:
Э.А. ГЪАЖИБЕКОВ

Жавабдар секретарь:
А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Хъуки корреспондентар:
Ш.О. ШАГЪБАЛАЕВ
К.Н. ФЕРЗАЛИЕВ
В.С. АГЪАМУРАДОВ
З.Э. МЕДЖИДОВА

Верстка авурди:
А.Э. ЭМИРСУЛТАНОВ

Чалдиз вахкай вахт: 14:00
Чапзавай вахт: - 17:00

Тираж: 1200

Редакциядинни макъалайрин авторрин фикирар сад тахъун муьминья. Макъалайрин делигирин дуьзъилин патакъай жаваб авторри чли гуда. Макъалайриз рецензия гувач ва абур элкъвена вахкузвач. Мадни, чини макъалайра дегшивилер тунал, къилер дегшишарунал разитумшир мухбирривай чна абур редакциядиз ракъур тавун тлабзава.

Газета зарегистрирована
Управлением Федеральной
службы по надзору в сфере связи,
информационных технологий и
массовых коммуникаций по
Республике Дагестан

Регистрационный
номер ПИИ №ТУ5 - 00256
от 14 июня 2013 г.

Редакциядин,
издательстводин ва
типографиядин адрес:

368750, Докъузпара
район, Усугъчай хуьр,
тел.8 (8269) 22-345
e-mail: erenlar2001@mail.ru